

EDIX[®]
saddles

ONDERHOUD
van EDIX[®] Merino bont artikelen

EDIX[®]
saddles

Inhoudsopgave

Algemeen en aanschaf	3
Historie	4
Productie	5
Wat is wol eigenlijk?	6
Natuurlijke eigenschappen	8
Bedreigingen in duurzaamheid	9
Onderhoud van bont	11
Resumerend	13

Algemeen en aanschaf

In de markt vind je een onuitputtelijk scala aan wol- en bontleder-producten. Wat is wol of bontleder eigenlijk als we denken aan deze specifieke producten rond ons paard. Deze uiteenzetting heeft ten doel je enig inzicht te geven in dit prachtige product zelf en het onderhoud daarvan.

De EDIX® bontlederproducten zijn op zich uniek, handgemaakt uit natuurlijke materialen. Kenmerkend daarvoor kunnen kleine oneffenheden in materiaal of structuur zijn. Juist gebruik en goede verzorging van dit natuurlijke materiaal garanderen je er lang plezier van te kunnen hebben. Deze brochure laat je kennis maken met het natuurlijk product bont en haar eigenschappen en maakt je wegwijs in het juiste onderhoud.

Historie

Archeologische vondsten tonen aan dat het dragen van dierlijke vellen een zeer oud gebruik bij mensen is. Met een tweetal functies; onderscheiding op de sociale ladder en bescherming tegen kou. De term pels in plaats van bont stamt uit de tijd van de Noormannen, de eerste belangrijke pelshandelaren.

Bont is een fascinerend, dikwijls een controversieel onderwerp, aan de basis van vele discussies ligt uiteraard het feit dat bont een natuurlijk product is.

Het beroep van pelsmaker uit de middeleeuwen heeft zich geëvolueerd tot drie beroepen in het heden, die van looier, van vellenhandelaar en die van bontbewerker. Het huisschaap is één van de nuttigste en oudste huisdieren van de mens en zeker de belangrijkste gedomesticeerde leverancier van (bont-) leder. Door selectie zijn in de loop der eeuwen specifieke rassen gekweekt. Zo zijn er melk-, wol- en vleeschapenrassen. Thans ligt het wereldbestand aan schapen rond de 1 miljard dieren.

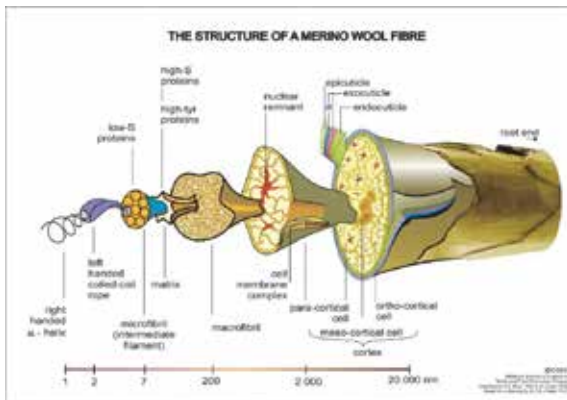
Productie

Voor de productie van artikelen uit wol voor paarden wordt de enkele geweven wol of het lams- of schaapsvel van het Merino schapenras gebruikt. Dit van origine Noord-Afrikaanse schapenras werd door de Spanjaarden in de 16e eeuw verspreid over de hele wereld. De belangrijkste productie landen zijn Nieuw Zeeland en Australië. De Merino werd gekruist met enige andere rassen teneinde een nog betere kwaliteit wol te verkrijgen. Dit ras is één van de bekendste rassen ter wereld en wordt geprezen om zijn zeer hoogwaardige kwaliteit van wol. De Merino is in Nederland, waar één kudde graast, een zeldzaamheid.

Wat is wol eigenlijk?

Wol, beter gezegd scheerwol, bestaat uit de zachte dunne haren van de acht van sommige dieren. Met name de enkele wol of het vel met haar (lees wol) van het Merino schaap wordt door ons mensen gebruikt voor de productie van kleding, dekens, accessoires en medicinale toepassingen. Medicinaal, bij aan bed- of rolstoel gebonden mensen. Behalve dat zedoorliggen voorkomen kan ze deze zelfs geheel helen. Lams- en schaapsvellen zijn elektrische halfgeleiders, ze neutraliseren lichaams- en spierspanningen en bevorderen de doorbloeding. De Merino wol is zeer bijzonder in kwaliteit, naast haar zeer fijne structuur groeien bij een Merino per vierkante centimeter tien keer zoveel haartjes als bij een ander gemiddeld schaap.

Doorsnede perspectief van een wol vezel

Wol onderscheidt zich van haar doordat het schubben heeft, zoals we zelf ervaren, kunnen zaden en takjes erin blijven hangen. Hierdoor wordt de huid van het schaap beschermd tegen beschadigingen. Ze beweegt zich zonder zich te beschadigen tussen doornige begroeiing. Wol is gekroesd. Merino wol heeft 20 bochten op elke 2,5 cm. Dit houdt lucht

goed vast en daardoor is wol een zeer goede warmte-isolator. Het spreekt voor zich dat door de schubben en kroes wol zich gemakkelijk laat spinnen. Wol wordt in tegenstelling tot bont vel gewonnen door het scheren van schapen, deze wol wordt vervolgens op een textiel onder stof machinaal geweven en tot basis stof verder verwerkt. Schapenwol producten geweven op stof zijn minder slijtvast dan bont vel. Merino wol is een fijne en zeer zachte, sterk gekroesde wol soort met relatief gezien korte vezels (4-18cm).

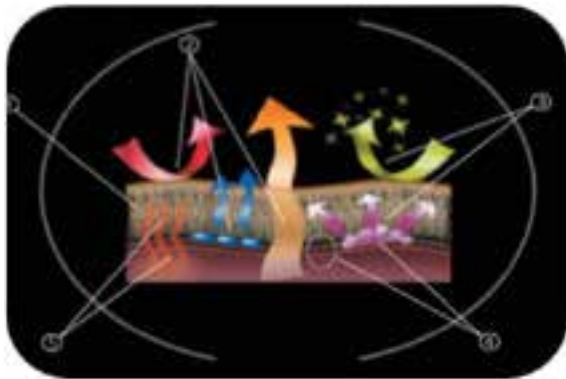
Deze sterk gekroesde vezel is van nature enorm veerkrachtig. Het gevolg daarvan is een sterke elasticiteit en vormvastheid. Het absorbeert schokvorming, balanceert temperatuur schommelingen en voorkomt drukkingen en schuurplekken.

De samenhang met een goed vocht opnemend en warmte-isolerend vermogen maken, met alle eerder genoemde eigenschappen, het bont van de Merino tot een zeer geschikt soort voor de productie van bont-producten.

Natuurlijke eigenschappen

- medicinale verzorging: gezondheidsbevordering door ademende- en temperatuur egaliserende eigenschappen
- verhindert drukkingen en schuurplekken
- bevordering van de doorbloeding
- opheffen van spierspanningen
- is van nature vuil werend
- is door de aanwezigheid van lanoline in de vezels, bij zeer eenvoudige verzorging door uitschudden, borstelen en luchten, zelfreinigend.
- wol is duurzaam
- wol is een veilig materiaal
- is bacterie werend (lanoline)

Bedreigingen in duurzaamheid

6.1 Schimmels

Schimmels worden verspreid door minuscule zwevende schimmelsporen die overal aanwezig zijn. Ze zijn dan nog geen schimmels, ze hebben namelijk vocht nodig om zich tot een schimmel te kunnen ontwikkelen. Eenmaal schimmel, dan zijn het opruimers van afval, echter zij houdt zich in leven door te eten, haar en schilfers worden aangetast. Bekende veel voorkomende plaatsen zijn badkamers, kelders, de meterkast maar met name in de paardensector: **de zadelkast**.

6.2 Mijt

Huisstof is de verzameling van vaste onzichtbare deeltjes in de lucht. Denk aan huidschilfers, haren, vezels, zand, uitwerpselen van insecten, eigenlijk alles wat (onzichtbaar) door de lucht dwarrelt en zich uiteindelijk ergens ophoopt. Een spinachtig beestje dat in huisstof een voedingsbodem vindt is de niet met het oog zichtbare mijt. De mijt voedt zich met huidschilfers en haren van mensen en dieren. De huisstofmijt gedijt het beste in een vochtige natuurlijk warme omgeving. Een ideale plek kan het vinden in *natuurlijk bont dat minder regelmatig wordt verzorgd*, in een ruimte met een relatief hoge vochtigheid, ook hier weer dikwijls de zadelkast of opbergruimte van je paarden harnachement.

6.3 Motvraat

Een veel voorkomend probleem is molschade. Er zijn 2 soorten motten, de klee- en pelsmot. Schade aan met name bont wordt veroorzaakt door de larven van de pelsmot die de aanwezige eiwitten in bont als voedsel gebruiken. De larve gedijt in donkere koele binnenruimten. Ook hier is dus de zadelkast of andere opbergruimte op stal de ideale leefomgeving voor deze larve. Zeker in combinatie met de aantrekkingskracht van motten voor zweet en vocht. Motvraat, evenals schimmel en mijt, kan aanzienlijke onherstelbare schade aanrichten aan producten uit wol.

6.4 Onregelmatig en /of onjuist onderhoud

Dit is de grootste bedreiger die van invloed is op de duurzaamheid van dit prachtige maar relatief tere product. Onregelmatig en onjuist onderhoud is funest en beperkt de levensduur van je product. Je investering is het waard om regelmatig en goed verzorgd te worden, je hebt er dan lang en veel plezier aan.

Onderhoud van bont

5.1 Niet wassen is niet onhygiënisch

Regelmatig, maar bij voorkeur voor ieder gebruik het opgedroogde zweert eruit borstelen voorkomt dat er harde plekken in het bont ontstaan. Regelmatig voorzichtig met een mattenklopper opkloppen houdt het bont luchtig.

Je bontproduct wordt weer fris zodra je deze blootstelt aan de buitenlucht. Niet blootstellen aan direct zonlicht. Goed luchten in mistachtig weer en als er sneeuw is dan kan je bontproduct buiten op de sneeuw leggen heel verfrissend werken en het doodt bacteriën. Schapen worden ook niet gewassen, de wol vezel breekt de meeste vervuilstoffen van nature af.

5.2 Vervilting, klitten

Vervilting van de oppervlakte structuur (in elkaar klittende strengetjes) is in het gebruik een normaal verschijnsel en hangt samen met de verscheidenheid in bont, bont dat van nature enigszins gekroesd is heeft daartoe eerder de neiging dan minder gekroesd bont zonder dat dat enige afbreuk doet aan de kwaliteit. Je kunt, als je dat wilt, dit tegengaan door de vacht met een goede kwaliteit haarborstel oppervlakmatig te “kammen”. Geen haar borstel met bolletjes gebruiken!

5.3 Wil je je bontproduct toch wassen?

Je bontproduct is van nature doordrenkt met lanoline, een natuurlijk volvet. Het is deze eigenschap die ervoor zorgt dat je bontproduct bij goed eenvoudig maar regelmatig onderhoud zonder te wassen jarenlang mee kan gaan. Wasbeurten onttrekken in principe dit vet aan de huid en wol vezels.

Het is dan ook absoluut noodzakelijk bij wasbeurten een speciaal leder-wolwasmiddel te gebruiken. Elk gewoon "supermarkt" wolwasmiddel zal het product onherstelbaar beschadigen doordat het dit vet aan je product onttrekt. EDIX® heeft haar het leder-wolwasmiddel N5 van FRA in haar assortiment, flacons van 220 ml, deze bezit noodzakelijke vetherstellende eigenschappen.

Wassen doe je het liefst met de hand of met het wolwasprogramma op 30 graden van je machine. Super licht centrifugeren op lage snelheid mag en daarna drogen, beslist niet in de droger.

Dat drogen is een hele klus. We spreken over natuurlijk drogen. Afhankelijk van je bontproduct (een neusbontje heeft andere proporties dan een onderlegger) kan dit droogproces enkele dagen of tot zelfs wel 1 week duren. Beslist dus niet in de droger maar ook niet bij de verwarming of in direct zonlicht. Een versneld droogproces maakt de huid keihard.

Tijdens het natuurlijke droogproces het product regelmatig even oprekken en "kneden", beslist nooit wringen. Daarbij de oorspronkelijke vorm centraal laten staan (denk daarbij maar aan de door het drogen hard geworden bekende echte natuurzeem die gebruikt wordt in het huishouden). Een te snel droogproces droogt de lanoline, toegevoegd via het speciale wasmiddel, uit met als gevolg een stugge en harde huid door het ontbreken van wolvet. Alleen door zorgvuldig handwassen (niet laten weken) of machine wassen en door zorgvuldig drogen als boven omschreven, zal je bontproduct haar souplesse en glans kunnen behouden waarbij het juiste wasmiddel een centrale rol speelt!

Resumerend

12.000 jaar geleden door de nomaden reeds gebruikt maakt wol tot één van de oudste en meest functionele grondstoffen voor de productie van beschermende artikelen voor mens en dier. De bovengenoemde eigenschappen maken het tot een uniek product voor jou en je paard. Een eenvoudige regelmatige verzorging garandeert dat jij en je paard jarenlang plezier zullen hebben van dit geweldige product.

EDIX® levert van deze wol een complete lijn bontproducten voor jou en je paard. Deze producten worden gefabriceerd middels een combinatie van nauwgezette handmatige fabricage en het gebruik van kwalitatief hoogwaardige materialen. Er zijn diverse kleur combinaties verkrijgbaar.

EDIX® wenst je veel en lang plezier van je bont product toe.

Handmade high quality products bij EDIX® an official registered trademark,
all products are designed en developed in the Netherlands.

www.edixsaddles.com